

УДК 378.147:371.26

UDC 378.147:371.26

DOI: [10.31475/ped.dys.2025.38.11](https://doi.org/10.31475/ped.dys.2025.38.11) ISSN 2309-9127 (print) ISSN 2313-8769 (Online)

ЛІЛІЯ РЕБУХА,

*доктор педагогічних наук, професор
(Україна, Тернопіль, Західноукраїнський національний
економічний університет, вул. Львівська, 11)*

LILIYA REBUKHA,

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
(Ukraine, Ternopil, Western Ukrainian National Economic University,
Lvivska St., 11)*

ORCID: [0000-0002-0054-0651](https://orcid.org/0000-0002-0054-0651)

МАКСИМ БОГУШ,

*аспірант
(Україна, Тернопіль, Західноукраїнський національний
економічний університет, вул. Львівська, 11)*

MAKSYM BOHUSH,

*postgraduate student
(Ukraine, Ternopil, Western Ukrainian National Economic University,
Lvivska St., 11)*

ORCID: [0009-0004-2418-1536](https://orcid.org/0009-0004-2418-1536)

Психолого-педагогічна діагностика результатів навчання у закладах вищої освіти

Psychological and Pedagogical Diagnostics of Learning Outcomes in Higher Education Institutions

Постійне ускладнення освітнього процесу, включаючи дистанційне чи змішане навчання, ставить перед закладами вищої освіти завдання об'єктивної оцінки здобувачів освіти та визначення її надійності. Стандартно-традиційні методи оцінювання подеколи стають неефективними та неінформативними. Описання та виокремлення окремих сторін проведення психолого-педагогічної діагностики покращує об'єктивність навчання здобувачів освіти та їх адаптивність до нових умов проведення сучасного освітнього процесу; визначає чинники для результативної розробки практичних заходів з метою сприятливого компетентнісного розвитку студентів та підвищення ефективності освітнього процесу в цілому. У статті проаналізовано сутність, зміст, функції та методи психолого-педагогічної діагностики результатів навчання у закладах вищої освіти. Проведено огляд і аналіз науково-теоретичних підходів до розуміння діагностики як складової управління якістю освіти. Визначено психолого-педагогічну діагностику як систему аналітико-прогностичної діяльності викладача, спрямовану на виявлення, вимірювання та оцінювання рівня сформованості компетентностей студентів. Особливу увагу приділено принципам об'єктивності, системності, гуманізації та використанню цифрових технологій у процесі оцінювання. Наголошено, що у сучасній психолого-педагогічній практиці більш вагомим є комплексне змішане оцінювання, яке поєднує у діагностиці традиційні методи та цифрові інструменти. Запропоновано авторське бачення розвитку діагностичної культури викладача вищої школи. Зроблено висновок, що психолого-педагогічна діагностика результатів навчання у ЗВО є дієвим процесом його контролю та ефективною інтелектуальною системою управління якістю вищої освіти.

Ключові слова: педагогіка вищої школи, професійна підготовка, результати навчання здобувачів вищої школи, психолого-педагогічна діагностика, заклади вищої освіти, компетентність, готовність студентів до професійної діяльності, оцінка результатів навчання, якість освіти, цифровізація.

The increasing complexity of the educational process, including the spread of distance and blended learning formats, poses a challenge for higher education institutions to ensure objectivity and reliability in student assessment. Traditional evaluation methods often prove to be insufficiently effective or informative. Highlighting and analyzing specific aspects of psychological and pedagogical diagnostics enhances the objectivity of assessing students' learning achievements and their adaptability to the new realities of the modern educational environment. It also helps to identify factors that contribute to the effective development of practical measures aimed at fostering students' competence and improving the

overall quality of the educational process.

The article analyzes the essence, content, functions, and methods of psychological and pedagogical evaluation (using the example of psychological and pedagogical diagnostics) of learning outcomes in higher education institutions. A theoretical analysis of scientific approaches to understanding diagnostics as a component of education quality management is presented. Psychological and pedagogical diagnostics is defined as a system of analytical and prognostic activities performed by the teacher to identify, measure, and evaluate students' levels of competence.

Particular attention is paid to the principles of objectivity, consistency, humanization, and the integration of digital technologies into the assessment process. It is emphasized that in modern psychological and pedagogical practice, comprehensive mixed assessment – combining traditional approaches with digital diagnostic tools – plays a crucial role. The author proposes a conceptual vision for developing the diagnostic culture of higher education teachers.

It is concluded that psychological and pedagogical evaluation of learning outcomes in higher education institutions is an effective means of monitoring educational achievements and serves as an essential intellectual system for managing and improving the quality of higher education.

Keywords: *higher education pedagogy, professional training, learning outcomes, psychological and pedagogical diagnostics, higher education institutions, competence, students' readiness for professional activity, assessment of learning outcomes, education quality, digitalization.*

Вступ / Introduction. Нині система вищої освіти потребує переосмислення наукових підходів до оцінювання результатів навчання студентів. Традиційні форми контролю не сповна відображають реальний рівень сформованості професійних компетентностей у здобувачів освіти, їхню мотивацію як до навчання, так і до їхньої особистісної розвитковості. Це актуалізує потребу у психолого-педагогічному підході до здійснення оцінки (проведення діагностики), яка враховує не тільки навчальні досягнення, але й психологічні чинники освітньої діяльності. Недостатня розробленість комплексної оцінки освітніх результатів здобувачів освіти з позиції психології і педагогіки зумовлює науковий інтерес до подальших досліджень у цій царині. Відповідно постає необхідність ефективного обґрунтування оцінки освітніх надбань студентів (у нашому розумінні зреалізування психолого-педагогічної діагностики), що сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців у ЗВО.

Науково-теоретичним та методологічним підґрунтям нашого дослідження становлять праці науковців М. Андрусенка, І. Апрелевої, С. Пехаревої, Х. Шапаренко, А. Чаговець та ін. (здійснили розкриття психолого-педагогічного інструментарію діагностики дітей дошкільного віку); Ю. Ботузової (розкрила інноваційні підходи до оцінювання в педагогічній практиці, нові технології та методи досліджень); В. Галузяк (розглядав педагогічну діагностику як цілісну систему); О. Лагодинського, А. Зінченко (проаналізували формування діагностичної компетентності майбутнього викладача закладу вищої освіти як проблеми педагогіки) (Лагодинський О., & Зінченко А., 2023); О. Протас (описала інноваційні методи психолого-педагогічної діагностики та вказала на їхню впливовість на освітній процес) (Протас О., 2023); К. Старченко та Г. Васильєва (розробили критеріальну базу з оцінювання знань для визначення діагностичної компетентності педагогів); А. Харківської (схарактеризувала психолого-педагогічну діагностику якості освіти саме в педагогічному ЗВО) та ін.

Із зазначених напрацювань науковців випливає, що великий внесок ними зроблено в царині обґрунтуванні традиційних та інноваційних методів психолого-педагогічної оцінки (діагностики) освітнього процесу.

Мета та завдання / Aim and Tasks. Мета статті – схарактеризувати сутнісну важливість психолого-педагогічної оцінки результатів навчання у закладах вищої освіти та розкрити її вплив на особистісний та професійний розвиток здобувачів освіти.

Методи / Methods. Методологічну основу дослідження становить комплекс взаємопов'язаних наукових підходів (діяльнісний, результатний), принципів (об'єктивності, системності, гуманізації). Для досягнення мети нами використано загальнонаукові методи (аналіз, синтез, узагальнення, порівняння) та методи проектування і контент-аналізу, які уможливили розкриття змісту, структури та тенденцій психолого-педагогічного оцінювання (діагностування) результатів навчання у ЗВО.

Результати / Results. Нині комплексна психолого-педагогічна оцінка (діагностика), що проведена добросовісно, обіймає всебічний аналіз навчальної діяльності здобувачів освіти й спрямована на виявлення як позитивних, так і негативних сторін такої діяльності, а також допомагає визначити позитивні риси особистості та виявити її внутрішні і зовнішні ресурси. Поняття «діагностика» (з грецької мови *diagnosis* – розпізнавання, визначення стану чогось) утворене із двох слів: «діа» (διά), що означає через, наскрізь та «гнозис» (γνῶσις) як пізнання, наука,

ясність (Етимологічний словник, с. 82). Разом з тим найпоширенішим є твердження, що діагностика – це галузь знань про теорію і методи організації процесів по встановленню діагнозу та про принципи побудови дієвих засобів діагностування (Словник української мови...). Діагностика розглядається науковцями як ефективна процедура оцінки певного об'єкта, відповідно до того наскільки цей об'єкт різниться від очікуваних патернів та припущень (APA..., с. 309).

У загальнонауковому значенні поняття «діагностика» можна характеризувати опираючись на різну класифікацію як за галуззю спеціальних знань, формою організації проведення, масштабом, методикою та часом дослідження, цільовою спрямованістю, так і за формою оцінки результатів, об'єктом і суб'єктом діагностування та ін. Порівняння та аналіз поняття «діагностика» в різних галузях знань дозволяє виокремити низку спільних параметрів, які складають його сутність. Відрізняють технічну, психологічну, педагогічну, економічну, медичну та ін. діагностики. Для кожної із них властиве встановлення діагнозу об'єкта дослідження, написання висновку про його об'єктивний стан й розроблення системи заходів щодо налагодження роботи всіх складових елементів об'єкта діагностики (Ткаченко А., 2012).

У педагогічному значенні дане поняття з'явилося у працях Я. Коменського та пізніше було описано у дослідженнях сучасних українських науковців-педагогів Н. Бібік, В. Галузяк, О. Пометун, В. Кременя, О. Савченко та ін.

На думку науковця Н. Бібік, педагогічна діагностика містить систему дослідницьких процедур, зреалізування якої дозволяє отримати об'єктивну інформацію про рівень засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу (Бібік Н., Вашуленко О., & Петрук О., 2023). Разом з тим здійснення результативної діагностики навчальних результатів є необхідним для корекції знань та умінь здобувачів освіти і усього освітнього процесу (Ребуха Л., & Софілканич І., 2023; Ребуха Л., Яценко Е., & Левандовська І., 2021). Важливою у цьому напрямі є позиція науковця В. Галузяк, котрий акцентує увагу на функціональному підході до педагогічної діагностики й зазначає, що вона є чинною складовою педагогічної діяльності. Педагогічна діагностика як пізнавально-перетворювальна діяльність педагога полягає у вивченні та врахуванні індивідуальних і групових особливостей особистості, її станів і властивостей з метою забезпечення позитивних результатів освітнього процесу (Галузяк В., с.17). Науковиця О. Пометун розглядає педагогічну діагностику як інструмент зворотного зв'язку між викладачем і студентами. Одночасно сучасна педагогічна наука розкриває розвивальний характер діагностики та її роль у самопізнанні себе як майбутнього фахівця та самоконтролі набутих фахових компетентностей як готовності до майбутньої професійної діяльності (Пометун О., 2015).

Разом з тим, психолого-педагогічна діагностика дозволяє з'ясувати ситуаційні обставини за яких формується високий рівень знань, умінь та навичок здобувачів освіти, умови розвитку й виховання студентів у процесі набування ними професійних знань. Вона здатна визначити позитивні риси особистості, виявити її внутрішні і зовнішні ресурси (Протас О., 2023, с. 60). Результативно проведена педагогічна діагностика слугує засадничим підґрунтям для внесення необхідної корекції в освітній процес; прийняття виважених рішень із вдосконалення його змістового наповнення, методів та форм організаційних структур; дієвого управління навчальною та виховною діяльністю здобувачів вищої освіти (Мойсеюк Н., 2007, с. 358).

Відповідно практика психологічної діагностики спрямована на особистість, допомогу студентам у виборі траєкторії власного розвитку, її специфіки. Вона не повинна мати дискримінаційний відтінок чи порушувати особистісні кордони здобувачів освіти. Комплексне використання психологічно-діагностичних процедур орієнтує викладача на планомірне вивчення суб'єкта освіти, рівень розвитку психічної сфери особи, індивідуальну сформованість фахівця під час навчальної діяльності; проведення аналізу отриманих даних за виокремленими блоками психічної сфери здобувача вищої освіти, а саме сприйняття ним навчального матеріалу, його уявлення, увагу, пам'ять, мисленнєву діяльність, пізнавальну активність, розвиток самоконтрольних якостей, вміння здійснювати самооцінку та ін. (Прохоренко Л., 2019, с. 4). Психологічна діагностика ставить собі за мету індивідуалізувати роботу із студентами (Терещенко Л., & Кесьян Т. 2023, с. 27). Тому правильне обрання методик для проведення психологічної діагностики сприяє віднаходженню правильної стратегії роботи із кожним студентом, так як у процесі діагностування встановлюються відхилення від норми.

Отже, проведення у ЗВО психолого-педагогічної діагностики слугує науково-обґрунтованим процесом вимірювання, аналізу, оцінювання результатів освітньої діяльності та психічного розвитку здобувачів освіти, які в сукупності допомагають вдосконалити зміст, форми і методи навчання в цілому.

До традиційних методів психолого-педагогічної діагностики у ЗВО віднесено тестування, анкетування та самооцінювання, портфоліо навчальних досягнень студентів, спостереження та педагогічний моніторинг, аналіз продуктів діяльності студентів (проектів, есе, кейсів та ін.). У

сучасній психолого-педагогічній практиці більш значимим є комплексне змішане оцінювання, яке поєднує у діагностиці традиційні методи та цифрові інструменти. Саме цифровізація освіти відкриває нові можливості для діагностики результатів навчання. До найефективніших цифрових інструментів відносимо:

– Moodle (як систему управління навчанням, яка дозволяє створювати тести, аналітичні звіти, рейтинги та ін.);

– Google Classroom (як систему управління навчанням, що містить засоби спільної роботи, які підтримують портфоліо та peer-review);

– Kahoot, Quizizz, Mentimeter (як інтерактивні платформи для формувального оцінювання результатів навчання);

– Learning Analytics (як аналітичну панель, що дозволяє відстежувати освітній прогрес і прогнозувати результати навчання).

Використання цифрових засобів у здійсненні психолого-педагогічної діагностики сприяє запровадженню викладачем індивідуальних підходів до навчання, підвищує об'єктивність оцінювання та забезпечує прозорість в отриманні результатів.

Однак у межах компетентнісної парадигми психолого-педагогічна діагностика спрямована не лише на набуття студентами у ЗВО фундаментальних знань, вона, крім того, здатна ефективно виміряти рівень сформованості у них фахових компетентностей. Зазвичай програмні результати навчання формуються шляхом залученості студентів у конкретні дії й проявляється у навчальних поведінкових реакціях, різного виду навчальних активностях та фахових здатностях (не тільки знати навчальний матеріал, а й вміти дієво використовувати досягненні знання у процесі розв'язання практико-орієнтованих завдань). Компетентнісно-орієнтована діагностика вбачає спільну участь викладача і студентів у процесі проведення аналізу результатів навчання, що розвиває у всіх учасників саморефлексію, критичне мислення та відповідальність за власну професійну діяльність та навчання.

Такий підхід вимагає використання у діагностичному дослідженні інноваційних методів оцінювання (наприклад, комп'ютерне тестування, віртуальна реальність і доповнена реальність (створення інтерактивні віртуальних середовищ), електронні портфоліо, інтерактивні (створення симуляційних та імітаційних сценаріїв) методи, методи з інтернет-ресурсів, аналіз Big Data (використання в діагностиці аналітичних інструментів та окремих алгоритмів для обробки й інтерпретації отриманих діагностичних даних) (взято із (Протас О., 2023, с. 63–64)). Відповідні інноваційні методи допомагають як збирати необхідну інформацію, так і набагато точніше та об'єктивніше її обробляти та аналізувати, що в перспективі уможливіє індивідуалізацію навчання, його оцінювання, а відтак активніше залучення кожного студента до освітнього процесу.

Науковий підхід до проведення психолого-педагогічної діагностики базується на низці наукових принципів, які забезпечують належну організацію методичної роботи педагогів. До найвагоміших принципів належить:

1. Принцип об'єктивності. Забезпечує неупередженість в оцінюванні.

2. Принцип валідності і надійності. Достачає відповідність обраних засобів діагностики меті навчання.

3. Принцип системності. Сприяє комплексному охопленню викладачем при проведенні діагностики усіх аспектів діяльності студента.

4. Принцип гуманізації. Спрямовує результати психолого-педагогічної діагностики на підтримку студентів, а не на їх покарання.

5. Принцип індивідуалізації. Враховує особистісно-психологічні особливості здобувачів освіти та виявляє вплив темпу навчання на формування майбутнього фахівця.

Як бачимо, психолого-педагогічна діагностика забезпечує ефективність освіти, наповнюючи педагогічну діяльність викладачів новим змістом. Даний метод успішно впроваджується в закладах освіти, оскільки вони усі функціонують в умовах війни. Результативно здійснена діагностика сприяє закріпленню освітніх досягнень студентів й сприяє проведенню аналізу недоліків навчання, що визначають основні стратегічні напрямки досягнення високих результатів. Тому, вважаємо, що слід означити визначальні функції психолого-педагогічної діагностики, що забезпечують її об'єктивний характер:

1. Контрольна функція полягає у цілеспрямованій перевірці усього педагогічного процесу: виявленні результатів навчання і виховання відповідно до програмних результатів освітніх стандартів; визначені актуального стану і динаміки розвитку майбутнього фахівця.

2. Аналітична функція, як функція збору інформації, обробки та інтерпретації отриманих освітніх даних, передбачає аналізування навчальних досягнень студентів та ведення статистичного обліку отриманих даних для визначення закономірностей та тенденцій

розвитковості освітнього процесу, а відтак особистісного зростання та фахової результативності здобувачів освіти. Зазначена функція допомагає підвищити ефективність навчання та виховання шляхом оцінкової об'єктивної зrealізованих освітніх програм та педагогічних практик.

3. Контрольна та коригувальна функція здатна привносити зміни у зміст та методи навчання. Використання даної функції допомагає викладачу успішно керувати педагогічним процесом, при цьому йому приходится результативно усувати різного виду утруднення (за наслідками експертного оцінювання), що мають місце в освітньому процесі навчання, та цілісно послуговуватися розвиваючими можливостями освіти для підвищення рівня власного викладання.

4. Прогностична функція передбачає шляхи подальшого набуття та розвитку фахових компетентностей у студентів ЗВО й визначення перспектив функціонування освітнього об'єкта, що діагностується. Завдання педагога відповідно до зrealізування даної функції полягає у розробці дієвих заходів, спрямованих на перспективний розвиток освітнього процесу та педагогічної діяльності в цілому. Проведена діагностична робота допомагає педагогу виявити у студентів як набуті знання, так і їхній внутрішній психічний стан й відтак прогностично визначити чинники, що позитивно/негативно впливають на їхній професійний розвиток.

5. Мотиваційна функція скеровує освітній процес на стимулювання навчальної активності студентів. Відповідно мотиваційна функція за проведення психолого-педагогічної діагностики позначається здатністю (за отриманими результатами діагностики) ефективно впливати на освітню мотивацію студентів з метою досягнення викладачем навчальних цілей. Ознайомлення здобувачів освіти з результатами діагностування стає для них дієвим джерелом внутрішньої мотивації щодо їхнього подальшого індивідуального та фахового зростання. За таких умов у студентів формуються особистісні бажання покращити власні освітні досягнення, оскільки діагностичні результати уможливають побачити свій незrealізований потенціал та можливості подальшого розвитку. Крім того, дана функція сприяє збереженню у здобувачів освіти інтересу до набуття фахових компетентностей за активної їх участі в освітньому процесі (Протас О., 2023, с. 61–63).

Психолого-педагогічна діагностика результатів навчання у ЗВО безпосередньо залежить від викладача та його ролі у процесі її проведення. Ефективна педагогічна діагностика, як зазначають науковці В. Галуз'як, А. Зінченко, О. Лагодинський, Л. Ребуха, Л. Титова, І. Холковська та ін., можлива за високого рівня діагностичної культури викладача, котрий її проводить (Ребуха Л., 2021; Титова Л., 2010; Холковська І., 2018). Педагогічна культура включає вміння підбирати валідні методики, його здатність до аналітичної мисленнєвої діяльності, володіння діагностичним інструментарієм, вміння рефлексувати та прогнозувати власну педагогічну діяльність, вміння проводити контроль та аналізувати особистісні і професійні здібності студентів та ін. Виступаючи важливим суб'єктом оцінювання у проведенні психолого-педагогічного діагностування викладач виступає, окрім зазначеного, модератором процесу розвитку студента, так як допомагає здобувачам освіти усвідомити власні досягнення та визначити індивідуальну траєкторію професійного зростання.

Висновки / Conclusions. Отже, психолого-педагогічна оцінка результатів навчання у ЗВО слугує не лише дієвим процесом контролю, вона, окрім того, є інтелектуальною технологією управління та вдосконалення якістю вищої освіти. Саме психолого-педагогічна діагностика виконує роль зворотного зв'язку між суб'єктами навчання, сприяє розвитку у них професійної компетентності, саморефлексії й самостійної ціленаправленості студентів на здобуття фаху. Її ефективне проведення залежить від рівня діагностичної культури викладача та наявності інноваційних засобів аналізу освітніх результатів.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у розкритті сучасних тенденцій та напрямів досліджень освітніх результатів студентів у межах набутих у ЗВО компетентностей, що здатні забезпечити комплексне бачення як особистісного, так і професійного розвитку здобувачів вищої освіти.

Список використаних джерел і літератури:

Бібік, Н. М., Вашуленко, О. В., Листопад, Н. П., Мартиненко, В. О., Онопрієнко, О. В., Павлова, Т. С., & Петрук, О. М. (2023). Діагностика навчальних втрат та рекомендації щодо їх подолання у початковій школі. *Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України: методичні рекомендації*, 60–69. [in Ukrainian]

Галуз'як, В. М. (2018). Педагогічна діагностика як система. *Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія*, 55, 15–23. [in Ukrainian]

Етимологічний словник української мови: в 7 т. (1985). За ред.: О. С. Мельничук, В. Т. Коломієць, О. Б. Ткаченко; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ: Наукова думка. [in Ukrainian]

Лагодинський, О. С., & Зінченко, А. А. (2023). Формування діагностичної компетентності майбутнього викладача закладу вищої освіти як проблема педагогіки. *Академічні візії*, 21. Взято з <https://academy->

[vision.org/index.php/av/article/view/450](https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/450) [in Ukrainian]

Мойсеюк, Н. Є. (2007). *Педагогіка*. 5-те вид., доп. і перероб. Київ: Саміткнига. [in Ukrainian]

Пометун, О. І. (2015). Система пізнавальних завдань як важлива складова сучасного підручника з історії. *Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання*, 9, 34–39. [in Ukrainian]

Протас, О. Л. (2023). Інноваційні методи психолого-педагогічної діагностики та їх вплив на освітній процес: аналіз та перспективи. *Академічні візії*, 25. Взято з <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/700> [in Ukrainian]

Прохоренко, Л. І. (2019). Науково-психологічний супровід в освіті дітей з особливими потребами. *Вісник НАПН України*, 1(1). Взято з <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/19> [in Ukrainian]

Ребуха, Л. З. (2021). Безперервна педагогічна освіта викладачів закладів вищої освіти: кластерний підхід. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 74 (3), 86–91. [in Ukrainian]

Ребуха, Л. З., & Софілканич, І. В. (2023). Підготовка викладачів закладів вищої освіти до використання тренінгових технологій у майбутній професійній діяльності. *Використання технологій менеджменту якості в управлінні закладами освіти*. Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 17 лист. 2023 р.). (с. 167–168). Тернопіль. [in Ukrainian]

Ребуха Л. З., Яценко, Е. М., & Левандовська, І. З. (2021). Безперервна педагогічна освіта викладачів закладів вищої освіти: кластерний підхід. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 74 (3), 86–91. [in Ukrainian]

Словник української мови в 11 томах. (1970–1980). Київ: Наукова думка. Взято з http://ukrlit.org/slovyk/slovyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh/%D0%B0%D1%85~ [in Ukrainian]

Терещенко, Л. А., & Кесьян, Т. В. (2023). *Психологічна діагностика взаємодії суб'єктів освітнього простору*. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. [in Ukrainian]

Титова, Л. М. (2010). Теоретико-методологічні основи ефективного застосування діагностичних методів в навчальному процесі ВВНЗ. *Вісник Національної академії оборони України*, 6 (19), 41–46. [in Ukrainian]

Ткаченко, А. М. (2012). Управління економічною діагностикою будівельного підприємства як основа його ризик-менеджменту. *Ефективна економіка*, 6. Взято з <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1756> [in Ukrainian]

Холковська, І. Л. (2018). *Методика виховної роботи з обдарованими дітьми*. Вінниця: Нілан ЛТД. [in Ukrainian]

APA dictionary of psychology. (2015). Ed. G.R. VandenBos. Washington: American Psychological Association. [in English]

References:

Bibik, N. M., Vashulenko, O. V., Lystopad, N. P., Martynenko, V. O., Onopriienko, O. V., Pavlova, T. S., & Petruk, O. M. (2023). Diahnostyka navchalnykh vtrat ta rekomendatsii shchodo yikh podolannya u pochatkovii shkoli [Diagnostics of Learning Losses and Recommendations for Overcoming Them in Primary School]. *Diahnostyka ta kompensatsiia osvitynikh vtrat u zahalnoi serednii osviti Ukrainy: metodychni rekomendatsii – Diagnostics and Compensation of Educational Losses in General Secondary Education of Ukraine: Methodological Recommendations*, 60–69. [in Ukrainian].

Haluziak, V. M. (2018). Pedagogichna diahnostyka yak systema [Pedagogical Diagnostics as a System]. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedagogika i psykholohiia – Scientific Notes. Series: Pedagogy and psychology*, 55, 15–23. [in Ukrainian].

Etymologichnyi slovnyk ukrainskoi mowy [Etymological Dictionary of the Ukrainian Language] (Vols. 1–7). (1985). O. S. Melnychuk, V. T. Kolomiets, & O. B. Tkachenko (Eds.). Kyiv: Naukova dumka. [in Ukrainian].

Lahodynskyi, O. S., & Zinchenko, A. A. (2023). Formuvannya diahnostychnoi kompetentnosti maibutnoho vykladacha zakladu vyshchoi osvity yak problema pedahohiky [Formation of Diagnostic Competence of a Future Higher Education Teacher as a Pedagogical Problem]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, 21. Retrieved from <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/450> [in Ukrainian].

Moiseiuk, N. Ye. (2007). *Pedahohika [Pedagogy]* (5th ed., rev. and enl.). Kyiv: Samitknyha. [in Ukrainian].

Pometun, O. I. (2015). Systema piznavalnykh zavdan yak vazhlyva skladova suchasnoho pidruchnyka z istorii [The System of Cognitive Tasks as an Important Component of a Modern History Textbook]. *Istoriia i suspilstvoznastvo v shkolakh Ukrainy: teoriia ta metodyka navchannia – History and Social Science in Schools of Ukraine: Theory and Teaching Methods*, 9, 34–39. [in Ukrainian].

Protas, O. L. (2023). Innovatsiini metody psykholoho-pedahohichnoi diahnostyky ta yikh vplyv na osvittinii protses: analiz ta perspektyvy [Innovative Methods of Psychological and Pedagogical Diagnostics and Their Impact on the Educational Process: Analysis and Prospects]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, 25. Retrieved from <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/700> [in Ukrainian].

Prokhorenko, L. I. (2019). Naukovo-psykholohichniy suprovod v osviti ditei z osoblyvymy potrebamy [Scientific and Psychological Support in the Education of Children with Special Needs]. *Visnyk NAPN Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine*, 1 (1). Retrieved from <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/19> [in Ukrainian].

Rebukha, L. Z. (2021). Bezperervna pedahohichna osvita vykladachiv zakladiv vyshchoi osvity: klasternyi pidkhid [Continuous Pedagogical Education of Higher Education Teachers: Cluster Approach]. *Pedahohika formuvannya tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvittinii shkolakh – Pedagogy of the Formation of a Creative Personality in Higher and General Education Schools*, 74 (3), 86–91. Zaporizhzhia: KPU. [in Ukrainian].

Rebukha, L. Z., & Sofilkanych, I. V. (2023). Pidhotovka vykladachiv zakladiv vyshchoi osvity do vykorystannia treninhovykh tekhnolohii u maibutnii profesiinii diialnosti [Preparation of Higher Education Teachers to Use Training Technologies in Future Professional Activity]. *Vykorystannia tekhnolohii menedzhmentu yakosti v upravlinni zakladamy osvity – The use of quality management technologies in the management of educational institutions*. Proceedings of the 2nd All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (Ternopil, November 17, 2023). (p. 167–168). Ternopil. [in Ukrainian].

Rebukha, L. Z., Yashchenko, E. M., & Levandovska, I. Z. (2021). Bezpererвна pedahohichna osvita vykladachiv zakladiv vyshchoi osvity: klasternyi pidkhid [Continuous Pedagogical Education of Higher Education Teachers: Cluster Approach]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of the Formation of a Creative Personality in Higher and General Education Schools*, 74 (3), 86–91. Zaporizhzhia: KPU. [in Ukrainian].

Slovnnyk ukraïnskoi movy v 11 tomakh [Dictionary of the Ukrainian Language in 11 Volumes]. (1970–1980). Kyiv: Naukova dumka. Retrieved from http://ukrlit.org/slovnnyk/slovnnyk_ukraïnskoi_movy_v_11_tomakh [in Ukrainian].

Tereshchenko, L. A., & Kesian, T. V. (2023). *Psykhologichna diahnozyka vzaiemodii subiektiv osvitnoho prostoru [Psychological Diagnostics of Interaction between Subjects of the Educational Space]*. Kyiv: Instytut psykhologii imeni H. S. Kostiuka NAPN Ukrainy. [in Ukrainian].

Tytova, L. M. (2010). Teoretyko-metodolohichni osnovy efektyvnoho zastosuvannia diahnozychnykh metodiv v navchalnomu protsesi VVNZ [Theoretical and Methodological Foundations of Effective Application of Diagnostic Methods in the Educational Process of Higher Education Institutions]. *Visnyk Natsionalnoi akademii oborony Ukrainy – Bulletin of the National Defense Academy of Ukraine*, 6 (19), 41–46. [in Ukrainian].

Tkachenko, A. M. (2012). Upravlinnia ekonomichnoiu diahnozykoiu budivelnoho pidpryiemstva yak osnova yoho ryzyk-menedzhmentu [Management of Economic Diagnostics of a Construction Enterprise as the Basis of Its Risk Management]. *Efektyvna ekonomika – Effective Economy*, 6. Dnipro. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1756> [in Ukrainian].

Kholkovska, I. L. (2018). *Metodyka vykhovnoi roboty z obdarovanyymi ditmy [Methods of Educational Work with Gifted Children]*. Vinnytsia: Nilan LTD. [in Ukrainian].

APA dictionary of psychology. (2015). Ed. G.R. VandenBos. Washington: American Psychological Association. [in English]

Дата надходження статті: «06» листопада 2025 р.

Стаття прийнята до друку: «04» грудня 2025 р.

Ребуха Лілія – професор кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнського національного університету, доктор педагогічних наук, професор

Rebukha Liliia – Professor of the Department of Educology and Pedagogy of the West Ukrainian National University, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Богущ Максим – аспірант кафедри освітології і педагогіки Західноукраїнського національного університету

Bohush Maksym – Postgraduate Student of the Department of Educology and Pedagogy of the West Ukrainian National University

Ця стаття поширюється на умовах ліцензії

*Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International
(CC BY-NC-SA 4.0)*

Цитуйте цю статтю як:

Ребуха, Л., & Богущ, М. (2025). Психолого-педагогічна діагностика результатів навчання у закладах вищої освіти. *Педагогічний дискурс*, 38, 79–85. doi: [10.31475/ped.dvs.2025.38.11](https://doi.org/10.31475/ped.dvs.2025.38.11).

Cite this article as:

Rebukha, L., & Bohush, M. (2025). Psychological and Pedagogical Diagnostics of Learning Outcomes in Higher Education Institutions. *Pedagogical Discourse*, 38, 79–85. doi: [10.31475/ped.dvs.2025.38.11](https://doi.org/10.31475/ped.dvs.2025.38.11).